

OPINIA

***Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
Przygotowania do nowej perspektywy finansowej
2014-2020*****Dr Jerzy Kwieciński**

minister rozwoju regionalnego w Gospodarczym Gabinetcie Cieni BCC

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) przygotowuje się do nowej perspektywy finansowej 2014-2020. PARP koncentruje swoje działania na wspieraniu przedsiębiorczości i rozwoju przedsiębiorstw oraz podnoszeniu innowacyjności polskiej gospodarki. Ten zakres działalności PARP jest obszarem priorytetowym w nowej perspektywie finansowej 2014-2020. Polska gospodarka i polskie firmy są uznawane w Europie za mało innowacyjne.

W ramach obecnej perspektywy finansowej 2007-2014, PARP zarządza środkami unijnymi w wysokości 7,2 mld euro w ramach 3 programów operacyjnych: Innowacyjna Gospodarka, Rozwój Polski Wschodniej i Kapitał Ludzki. Ponadto PARP zarządza także środkami krajowymi, np. instrument „Bon na innowacje”. Podpisane umowy na kwotę prawie 30 mld zł, w liczbie 13 tysięcy (na 39 tys. złożonych wniosków), stanowią obecnie 85% wszystkich funduszy będących w dyspozycji Agencji. Dla przedsiębiorców do zakontraktowania pozostało jeszcze 2 mld zł. Wyptacono 47% wszystkich środków.

Wśród przedsiębiorców, którzy otrzymali wsparcie z PARP mali i średni przedsiębiorcy stanowią 90%. **Dotacje mobilizują własne środki przedsiębiorców na działania inwestycyjne, szczególnie na te innowacyjne** – to jedna z głównych konkluzji PARP. Średnia kwota dotacji to 2,5 mln zł na projekt. Przeciętnie do każdej złotówki wsparcia ze strony Agencji przedsiębiorcy dokładają drugą złotówkę. W ten sposób ramach powyższych 3 programów zmobilizowano prawie 50 mld zł na cele rozwojowe. Dzięki projektom unijnym następuje też wzmocnienie organizacyjne firm.

Z punktu widzenia przedsiębiorców i takich organizacji jak BCC, ważne są nie tylko działania, jakie są prowadzone przez PARP, ale **jakie są efekty tych działań i jakie jest ich oddziaływanie na firmy i na całą gospodarkę**. Możemy łatwo zauważyć, że wsparcie ze strony PARP trafiło do mniej niż co do setnej aktywnej firmy w Polsce (w Polsce jest około 1,7 mln aktywnych firm). **Wsparcie ze strony**

PARP dla firm nie jest więc instrumentem powszechnym, ale jest skierowane na ściśle sprecyzowane cele i działania.

Ważne jest także, na ile prowadzone działania mają wpływ na innowacyjność gospodarki i Polskich firm. Jak dotąd trzeba przyznać, że efekty te na poziomie kraju są niewielkie. **Wg Eurostatu polskie firmy są po Bułgarii najmniej innowacyjne w Europie. W europejskim rankingu innowacyjności Polska wypada blado** - zajmuje 5-te miejsce od końca na 27 krajów członkowskich UE, będąc ostatnim krajem w grupie tzw. umiarkowanych innowatorów. Na liście 50 najbardziej innowacyjnych firm na świecie w 2012 roku, przygotowanej przez Boston Consulting Group, nie ma żadnej polskiej firmy. GUS podaje, że globalne wydatki Polskich firm na działania innowacyjne spadają. Pomimo zauważalnego wzrostu wydatków na B+R w kraju, znacząco dzięki funduszom unijnym, z poziomu ok. 0,57% we wcześniejszych latach do 0,74% PKB w 2010 roku, to poziom wydatków na B+R przez firmy w odniesieniu do PKB utrzymuje się na stałym poziomie – nieco ponad 0,2 % PKB. Liczba wynalazków zgłaszanych do opatentowania stopniowo rośnie (rocznie nieco ponad 4 tysiące), ale to np. nadal o prawie 2 rzędy wielkości mniej niż w Niemczech. **Jak dotąd środki pieniężne kierowane do firm przez PARP w dziedzinie innowacyjności trafiają przede wszystkim na zakup już gotowych technologii, głównie zagranicznych, a nie na wypracowywanie i wdrażanie pomysłów krajowych.**

Można wyliczyć, że **działania realizowane przez PARP generują około 3% wydatków inwestycyjnych rocznie w kraju**, w zależności od roku. Szacuję, że **działania PARP średnio w skali rocznej w ostatnich 4 latach generowały około 0,2 punktu procentowego tempa wzrostu gospodarczego w kraju**. Wg PARP, wspierane projekty spowodowały wzrost miejsc pracy o 5% w firmach objętych wsparciem.

Jeśli chodzi o nową perspektywę finansową 2014-2020, PARP rekomenduje lepszą koordynację, komplementarność i koncentrację interwencji w ramach systemu wsparcia, wykorzystanie dotychczasowych doświadczeń, poprawę systemu oceny projektów, utrzymanie zaliczek dla beneficjentów. Ponadto PARP jest zdania, że instrumenty zwrotne powinny być stosowane w przypadku projektów o wysokiej rentowności ekonomicznej, zaś absorpcja technologii i know-how powinna być wspierana systemem mieszanym: dotacji i pożyczek, w zależności od stopnia innowacyjności.

Na razie w dokumencie „Założenia Umowy Partnerstwa”, który stanowi podstawę do wykorzystywania środków unijnych w nowej perspektywie finansowej, nie ma wymienionej Agencji, jako instytucji uczestniczącej w zarządzaniu środkami unijnymi. Instytucje wdrażające, takie jak PARP, mają być wskazane później. **Najważniejszą rzeczą jest w opinii BCC określenie celów do osiągnięcia dla działań PARP w nowej perspektywie i na ile działania PARP przyczynią się do osiągnięcia założonych celów w strategiach krajowych** (Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2020, Strategia Efektywności i Innowacyjności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”) i w strategii unijnej Europa 2020. W 2020 roku Polska powinna osiągnąć w wydatkach 1,7 % PKB na sferę B+R, z czego około połowa powinna pochodzić z sektora prywatnego. Jak zwraca uwagę p. dyr. Leszek Grabarczyk z NCBR-u, **zaangażowanie firm w działalność B+R wzrasta, ale polskie firmy obecnie wydają tylko około 2 mld zł na badania i rozwój, za to w 2020 roku powinny wydawać 16 mld zł, czyli 8-krotnie więcej niż obecnie.**

Na szereg pytań związanych z rolą PARP w nowej perspektywie nie znamy jeszcze odpowiedzi. W zarządzaniu jakich programów operacyjnych będzie brała udział Agencja? Zapewne w programie „Inteligentny rozwój” i „Rozwój Polski Wschodniej”, ale może w innych jeszcze (np. w „Polsce cyfrowej” czy w nowym „Kapitale Ludzkim”). Czy rola PARP będzie się sprowadzała wyłącznie do poziomu krajowego, czy PARP będzie także uczestniczyła w działaniach na poziomie regionalnym, np. w koordynacji działań? Jakimi środkami finansowymi będzie Agencja dysponowała? Jak będzie struktura przeznaczenia tych środków finansowych? Czy beneficjentami wsparcia będą tylko firmy

małe i średnie, jak się teraz często mówi w korytarzach brukselskich, czy wsparcie dla firm dużych będzie także możliwe, a przynajmniej w jakich przypadkach? Jaki będzie podział środków na instrumenty zwrotne i dotacje i na jakie obszary te środki będą skierowane? Jakie będą inteligentne specjalizacje na poziomie krajowym i regionalnym? Czy środki unijne będą kierowane głównie na „bezpieczne” projekty, jak to się głównie obecnie dzieje, czy w większym stopniu będą wspierane przedsięwzięcia innowacyjne, ale bardziej ryzykowne?

Jak zwraca uwagę p. Jacek Guliński, Podsekretarz Stanu w MNiSzW, **PARP powinna także uczestniczyć w tworzeniu lepszego otoczenia regulacyjnego dla firm oraz współdziałać w skłonieniu sektora prywatnego do większego udziału w przedsięwzięciach B+R i do współpracy z sektorem nauki.** Innym wyzwaniem będzie bardziej efektywny udział Polski a szczególnie sektora prywatnego w unijnym programie Horyzont 2020, który będzie dysponował dużymi środkami na sferę B+R na projekty międzynarodowe.

Podstawą do przygotowania niniejszej opinii były materiały przygotowane i przedstawione przez p. Bożenę Lublińską-Kasprzak z PARP i dyskusja 24 stycznia na posiedzeniu sejmowej Komisji Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii.

Kontakt:

Dr Jerzy Kwieciński

minister rozwoju regionalnego w Gospodarczym Gabinetcie Cieni BCC

tel. 22 826 37 00

e-mail: jerzy.kwiecinski@bcc.org.pl

Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

Emil Muciński

rzecznik

tel. 602 571 395, 22 58 26 113

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni BCC został powołany 2 kwietnia 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, inspirować i monitorować prace resortów kluczowych z punktu widzenia rozwoju przedsiębiorczości. To gabinet gospodarczych fachowców, będących najbliższymi problemami, z którymi na co dzień zmagają się polscy przedsiębiorcy i gospodarka. Wielu z nich piastowało w przeszłości funkcje publiczne. Celem Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC jest konstruktywne recenzowanie działań rządu, a przede wszystkim rekomendowanie zmian sprzyjających rozwojowi naszego kraju, wzrostowi gospodarczemu, konkurencyjności polskich firm, a także walce z bezrobociem i szarą strefą. Naszym priorytetem jest przejrzyste i przyjazne prawo, likwidowanie barier stojących przed przedsiębiorcami.

Więcej: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>

Business Centre Club istnieje od 1991 roku. Jest największą w kraju organizacją indywidualnych pracodawców. Zrzesza 2500 członków (osób i firm). Wśród członków BCC znajdują się największe korporacje krajowe i zagraniczne. Członkami Klubu są także uczelnie wyższe, wydawnictwa, szpitale, prawnicy, dziennikarze, naukowcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom. BCC jest członkiem Komisji Trójstronnej. Działa w 250 miastach i 24 łóżkach regionalnych na terenie całej Polski. Koordynatorem wszystkich działań jest Marek Goliszewski.

Kontakty prasowe: <http://www.bcc.org.pl/Eksperci.244.0.html>

Więcej: <http://www.bcc.org.pl> oraz: <http://www.facebook.com/pages/Business-Centre-Club/301754142096>